

نظام حقوقی و ضوابط حاکم بر اموال دانشگاه‌ها

www.ketab.ir

اسماعیل عباسی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

انستیتوت مطالعات فکلی و اجتماعی
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

نظام حقوقی و ضوابط حاکم بر اموال دانشگاه‌ها

اسماعیل عباسی (عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی)
 ناشر: مؤسسه مطالعات فرهنگی و اجتماعی با همکاری معاونت حقوقی و امور مجلس وزارت
 علوم، تحقیقات و فناوری
 ویراستار: معصومه احمدی
 طراح جلد: علی قربی
 چاپ اول: بهار ۱۴۰۰
 شمارگان: ۴۰۰
 قیمت: ۲۰۰۰ تومان
 شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۲۶-۰۵۵-۱

الف
 نشانی: تهران، خیابان پاسبانان، خیابان شهید مؤمن‌زاد (گلستان یکم)، شماره ۱۲۴. تلفن: ۲۲۷۶۷۴۹۳
 وبسایت: www.iscs.ac.ir پست الکترونیکی: publication@iscs.ac.ir
 کلیه آثار منتشره این مؤسسه در جهت ایجاد فضای آزاد علمی و نظر شخصی نویسندگان محترم
 آن است و لزوماً مورد تأیید مؤسسه نیست.

www.ketab.ir

سرشناسه: عباسی، اسماعیل، ۱۳۵۰-
 عنوان قراردادی: ایران، قوانین و احکام Iran. Laws, etc.
 عنوان و نام پدیدآور: نظام حقوقی و ضوابط حاکم بر اموال دانشگاه‌ها/ اسماعیل عباسی؛ ویراستار: معصومه احمدی.
 مشخصات نشر: تهران: مؤسسه مطالعات فرهنگی و اجتماعی با همکاری معاونت حقوقی و امور مجلس وزارت علوم، تحقیقات و
 فناوری، ۱۳۹۹.
 مشخصات ظاهری: ۱۲۰ ص.
 شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۲۶-۰۵۵-۱
 وضعیت فهرست نویسی: فیبا
 یادداشت: کتابخانه: ص ۱۰۷.
 یادداشت: نمایه.
 موضوع: مالی عمومی -- قوانین و مقررات -- ایران
 موضوع: Finance, Public -- Law and legislation -- Iran
 موضوع: دانشگاه‌ها و مدارس عالی -- امور مالی -- قوانین و مقررات -- ایران
 موضوع: Universities and colleges -- Finance -- Law and legislation -- Iran
 موضوع: اموال دولتی -- ایران -- آیین‌نامه‌ها
 موضوع: Government property-- Iran -- By-laws
 شناسه افزودن: مؤسسه مطالعات فرهنگی و اجتماعی
 شناسه افزودن: Institute for Social and Cultural Studies
 رده بندی کنگره: KMH۷۵۲۶
 رده بندی دیویی: ۳۴۴/۵۵۰۲
 شماره کتابشناسی ملی: ۷۲۲۵۱۴۲

فهرست

۷	دیاچه مؤسسه
۹	مقدمه
۱۳	چکیده
۱۵	پیشگفتار
۱۷	گفتار اول. مبانی و حدود استقلال دانشگاه‌ها
۱۷	الف. طرح مسئله
۲۲	ب. مطالعه تطبیقی
۳۳	گفتار دوم. مرور اجمالی بر سیر تطور قوانین و مقررات مربوط به نقل و انتقال اموال دانشگاه‌ها
۳۹	گفتار سوم. نظام حقوقی حاکم بر اموال غیر منقول دانشگاه‌ها
۳۹	الف. چارچوب‌های کلی بحث و تقسیم‌بندی‌ها
۴۳	ب. نظریات مربوط به حدود صلاحیت دانشگاه و هیئت‌وزیران در خصوص اموال غیر منقول دانشگاه‌ها
۴۷	ج. محورهای اصلی عقیده به محدودیت صلاحیت هیئت‌امنا
۴۹	د. تحلیل مستندات قانونی و مقررات ناظر بر صلاحیت عام هیئت‌امنا
۶۷	ه. نظریات معاونت حقوقی ریاست جمهوری
۷۳	و. برخی نظرات مراجع نظارتی و رأی دیوان عدالت اداری در خصوص موضوع
۷۴	ز. نقد مصوبات هیئت‌وزیران درباره تجویز فروش یا تغییر بهره‌بردار از یک دستگاه اجرایی به دانشگاه
۷۵	ح. مرور مختصر و نقد و بررسی احکام مرتبط در آئین‌نامه مالی و معاملاتی دانشگاه‌ها
۸۱	ط. آسیب‌شناسی مختصر درباره نظام حقوقی و رویه حاکم بر اموال غیر منقول دانشگاه‌ها
۸۵	گفتار چهارم. نظام حقوقی حاکم بر اموال منقول دانشگاه‌ها

دیباچه مؤسسه

دانشگاه امروزی در اثر برخورد فرهنگ، اجتماعی و فناوری در عصر حاضر دستخوش تغییراتی شده، و این تغییرات موجب ظهور مفاهیم تازه‌ای در مطالعات آموزش عالی، علم و فناوری گردیده است. در این بستر جهانی، در سال‌های اخیر مطالعات فرهنگی و اجتماعی آموزش عالی، علم و فناوری نه تنها مورد توجه واقع شده بلکه در نظام شناخت و آینده‌نگری آموزش عالی اهمیت محوری پیدا کرده است. فهم چالش‌های پیش‌روی آموزش عالی و انتظارات از آن با تکیه بر مؤلفه‌های درونی و بیرونی نظام علم، وضعیت فعلی و آینده‌نگری تعاملات میان دانشگاه و محیط پیرامون به مدد مطالعات فرهنگی و اجتماعی ممکن می‌نماید و از این طریق می‌توان راهبردهای تعادل‌بخش میان کارویژه‌های دانشگاه با نیازهای اجتماعی و بازار کار ارائه داد. براین اساس مطالعات آموزش عالی و علم برای شناخت وضعیت موجود، ارزیابی تعاملات آن با جامعه و فرهنگ و ایفای نقش مؤثرتر آموزش عالی در ترسیم آینده کشور نیازمند بهره‌گیری از ظرفیت علوم اجتماعی و علوم انسانی و کاریست راهبردهای آن در عرصه سیاست‌گذاری و تصمیم‌گیری است. برای دستیابی به این اهداف، مؤسسه مطالعات فرهنگی و اجتماعی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری از سال ۱۳۸۲ با

هدف پژوهش در زمینه‌های فرهنگی و اجتماعی آموزش عالی و توسعه علمی، ایفای نقش نهاد واسط میان دانشگاه و جامعه و به‌عنوان نهاد مولد اندیشه و اتاق فکر وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در حوزه‌های مورد اشاره تأسیس شده و در پی انجام پژوهش‌ها و مطالعاتی در محورهای زیر است:

۱. پژوهش در زمینه مطالعات فرهنگی و اجتماعی آموزش عالی، توسعه علمی و فناوری ۲. مطالعه در حوزه سیاست‌گذاری فرهنگی و اجتماعی آموزش عالی ۳. توسعه کانون‌های تفکر در حوزه مطالعات فرهنگی و اجتماعی آموزش عالی و توسعه علمی ۴. آینده‌نگری دانشگاه‌ها و شناخت نیازهای جدید آموزش عالی در زمینه‌های اجتماعی و فرهنگی ۵. شناخت و بسط مطالعات میان‌رشته‌ای و روش‌های گسترش آن.

با توجه به اهداف فوق، مؤسسه مطالعات فرهنگی و اجتماعی در کنار برنامه‌ها و فعالیت‌های پژوهشی، اقدام به تألیف و ترجمه آثار علمی در زمینه‌های فوق برای توسعه و رشد این حوزه مطالعاتی و همچنین تأمین منابع فکری و علمی لازم برای سیاست‌گذاری فرهنگی و اجتماعی در آموزش عالی نموده است. امیدواریم کتاب‌های منتشر شده توسط این مؤسسه، به بهترین شکل در دسترس استادان، مدیران، کارشناسان، و علاقه‌مندان مطالعات فرهنگی و اجتماعی آموزش عالی قرار گیرد و در ارتقای کیفی کارویژه‌های آموزش عالی و علم در جامعه ایران به سهم خود نقشی فعال داشته باشد.